

פרשת עופות תש"פ

תנאים תהיה עם ה' אלקיך (יוז, יג)

התהלך עמו בתמימות ותצפה לו... כל מה שיבא עליך קבל בתמימות ואז תהיה עימו ולחלקו (רש"י)

המקבל את הדין בתמימות זוכה להיות דבוק בה', וממילא הדינים הקשים לא שולטים בו כמבואר בגמ' (ברכות סב): שהתרופה ליסורים והדינים הקשים היא לשתוק ולקבלם באהבה.

בשנים האחרונות התפרסמה בשם מרן הגר"ח קנייבסקי שליט"א סגולה לבטל גזירות קשות ע"י תפילה של אדם שקיבל בזיונות ושתק ומחל למבזה. והרבה העידו שהועילה להם סגולה זו שנושעו בדברים מעל דרך הטבע. אולי יתכן לפרש זאת עפ"י דברי רש"י הנ"ל, שהכוח הוא מצד קבלת הדין והבושות באהבה, כי א"א לשתוק ולמחול אם אינו מקבל באהבה שכך הוא רצון ה', והמקבל כל מה שבא עליו בתמימות זוכה להיות עם ה' ולחלקו - כלשון רש"י, וממילא תפילותיו באותו זמן מתקבלות - כי הלא דבוק הוא באותו רגע בקודשא בריך הוא...

* * *

סיפר המגיד המישרים, הרב יעקב חנון הי"ו: בראש חודש אדר א' תשע"ט הוזמנתי לשאת דברים בסעודת ראש חודש בפני חבורת אברכים. הסעודה התחילה עוד לפני שהגעתי, וכאשר הופעתי לפני הציבור הלא גדול, כבר היו שם כמה בקבוקים ריקים... התחלתי ואמרתי: "מעשה שהיה כך היה", ומיד פתח אחד מהמסובים, זה אשר כמה דקות לפני בואי בירך על בקבוק שלם של יין משובח... והתחיל לדבר גם כן. הוא השתיק אותי וטען שרשות הדיבור מגיעה לו. בשלב הזה זה עוד היה מצחיק. הנה שיכור אמיתי לפנינו. הוא נרגע, ואני התחלתי בפעם השנייה: "מעשה שהיה כך היה", ומיד התחיל שיכור שני להפריע, הוא והקודם לו חברים לוודקה, והפעם תורו לדבר... הוא דיבר מה שדיבר בעיניים דולקות והשתתק. התחלתי בשלישית: "מעשה שהיה כך היה", והשיכור הראשון פתח שוב. הוא לא רוצה דיבורים עכשיו, הוא רוצה שירים. עכשיו שירים שירי פורים! הוא מתחיל 'ליהודים', וכולם מצטרפים. העסק נרגע ואני שוב מתחיל. שבע פעמים שבע הקפות... "מעשה שהיה כך היה..."

התוכנית היתה שאדבר רק חצי שעה, והנה כבר עברו פעמיים חצי שעה ולכלל דיבור לא הגעתי. אמרתי לציבור: "מורי ורבותי, זמני יקר, ועלי להשתתף היום בחגיגת בר מצווה. תנו לי בבקשה את רשות הדיבור, ואחר כך תמשיכו בשירה ובריקודים עד אור הבוקר..."

משמעו שני השיכורים את דברי, אחרי ששתו ארבע כוסות נוספות, הם פתחו את פיהם בלעג ובבוז: "מי שמך לדרשן? מי ביקש ממך להפריע לנו את סעודת ראש חודש אדר? תן לנו לרקוד כאוות נפשנו, ואתה לך לך לבר מצווה ולכל הרוחות ואל תאיים עלינו".

כדי שלא אחשוב שמדובר רק בבדיחה, קיימו השניים מצוות לוויה בגופם... וטלטלו אותי החוצה, אל הרחוב האפל, בתוספת צעקות - "לך מפה ואל תחזור לכאן!..."

לילה ירושלמי קר וחשוך, אפילו הלבנה חלושה וקטנטנה בליל ראש חודש. ואני כאוב, מבוזה ומושפל עד עפר. החוויה הקשה עוברת לי בראש שוב ושוב, כשאני שומע את עצמי כתקליט שבור: "מעשה שהיה כך היה...". מילא השיכורים, דנתי אותם לכף זכות, היה ברור שהאלכוהול דיבר מגרונם. אבל איפה כל האברכים האחרים שישבו שם? ומה עם בעל הבית שהזמין אותי לדרוש? למה הם לא ניסו לעשות משהו? למה איש לא יצא לפייס אותי? להתנצל? להגיד כמה מילים? ככה זרקו אותי ככלי אין חפץ בו, בה בשעה שקראו לי במיוחד לדרוש ולהנעים את הסעודה?! איך כתוב בסיפור של בר קמצא - 'מדשתקו רבנו, שמע מינה שנח להם בזאת' (גיטין נ).

עם המחשבות האלו הלכתי הביתה. הלכתי הביתה, והדבר היחיד שרציתי היה לישון. כמו יהודי התחלתי לומר "ריבוננו של עולם, הריני מוחל לכל מי שהכעיס והקניט אותי", ואני מרגיש: פי וליבי אינם שווים. לא, איני מוחל. איני מסוגל למחול. הפצע טרי ומדמם, העלבונות שספגתי הם מעבר לכוח אנושי. ניתנה תורה לבני אדם, ולא למלאכים. איך אפשר למחול? המשכתי באמירת קריאת שמע והלכתי לישון כשדמעות בעיני. לשכוח... מחר יתחיל יום חדש.

אבל בהשגחה פרטית לא הצלחתי לישון. זיכו אותי מן השמים לא להירדם, כי ה'הריני מוחל' לא הושלם היום. אי אפשר ללכת לישון כך... 'יעקב ניסן', אמרתי לעצמי, 'בוודאי זוכר אתה את המעשה שדרשת לפני זמן מה ביום רביעי

חודשים מאז התפילה...!!! 'הודו לו ברכו שמו, כי טוב ה' לעולם חסדו'. למען ידעו דור אחרון: בשעה של בזיון יש כוח לכל יהודי ויהודי לפעול גדולות ונצורות כמו גדולי וצדיקי הדור! יש הזדמנויות רבות בבית, בבית כנסת, בשכונה, בשמחות, ובפרט בשעות של לחץ וכדו'. כלל גדול: מבזיונות רואים ישועות!!! את הסגולה הזאת "שתקתי ונושעת" הרופאים אינם מכירים. המה באבחונים ובמחקרים, ואנחנו בשם ה' אלוקינו נזכיר...

וְעָנּוּ וְאָמְרוּ יְדֵינּוּ לֹא שָׁפְכוּ אֶת הַדָּם הַזֶּה וְעֵינֵינוּ לֹא רָאוּ (כא, ז')

וכי עלתה על לב שזקני בית דין שופכי דמים הם? אלא לא ראינוהו ופטרנוהו בלא מזונות ובלא לוי-ה (רש"י)

משמע שאם לא נתנו לו מזונות לדרך ולא ליוו אותו - נחשבים הם שופכי דמים. ויש להבין, אמנם הם לא עשו כהוגן ולא קיימו מצות הכנסת אורחים כדן, אבל עדיין מדוע הם נחשבים לרוצחים? הלא אפילו אם מחמת זה הוא מת, עדיין איך אפשר להאשים מי שלא קיים מצות חסד בשותפות לרצח?

לכאורה מוכח מכאן שהכנסת אורחים ועשיית חסד עניינם הוא לא רק להטיב לזולת, אלא יש במצוות אלו רובד נוסף שיסודו בחיוב הערבות ההדדית בעם ישראל, לאמור: שכל אחד מכלל ישראל מצווה 'לקחת אחריות' על חברו, ולדאוג לו כמו שדואג לעצמו ולקרוביו, כי עפ"י התורה הוא באמת אחראי עליו... ממילא ברור שאם זקני בית הדין של העיר הקרובה לחלל לא לקחו אחריות והאורח לא טופל כראוי לפני שיצא לדרך - אם לבסוף נמצא 'חלל נופל בשדה', נחשב להם כאילו שפכו את דמו, כי הם האחראים עליו ולא מילאו את חובתם כנדרש. כך הוא בגמילות חסד גשמית, ועאכ"כ כשמדובר בגמילות חסד רוחנית, שחייבים לקחת אחריות על השני ולעשות מה שנדרש כדי לקרבו לקב"ה.

* * *

היה זה בבוקרו של יום השבת. אחד מבני קהילת הישוב 'אופקים' נתגלגל ובא ליוהנסבורג שבמדינת 'דרום אפריקה', שם נהוג לערוך מדי שבת לאחר התפילה קידושא רבה, במהלכו נושא הרב דברים באוזני הקהל. במהלך הקידוש ניגש יהודי נכבד ועשיר אל האורח מארץ-ישראל, ובמקום לדבר החל לבכות בכי חזק ללא הפוגה, עד שלא עלה בידי הנוכחים להפסיקו. הוא הושיט יד 'שלום עליכם' אך שוב פרץ בבכי.

"מדוע אתה בוכה כל-כך?", שאל בן הקהילה דאופקים. "אני רוצה לספר לך משהו על הרב פינקוס", השיב לו בן שיחו. "מתי לבוא אליך?", שאל האורח מאופקים; "היום בלילה בשעה עשר", השיבו.

בבית הכנסת 'שושנים לדוד', אחרי שהציבור אמר 'נשמת' ברוב עם. סיפרת אז על הרה"ק רבי שלמה מזוועהיל זי"ע, שבאו אליו לבקש שיתפלל על ילד ירושלמי במצב קשה מאוד. הרבי רבי שלמה הלך למקווה, וכאשר חזר לא היתה בפיו בשורה טובה. כולם ידעו שאם כך הדבר, מי יודע אם לא נגזרה כבר הגזירה. אך הרבי לא אמר נואש. יש עוד סיכוי אחד בלבד. הוא יצא לרחוב לחפש בזיונות, אולי ואולי יש תקווה. בסייעתא דשמיא התנפל עליו אחד מהקבצנים שם בדיבורים איומים ונוראים, בזיונות שתצילנה אוזניים משמוע. הרבי שתק שתיקה גמורה, קיבל הכל באהבה, והתפלל אז מעומק ליבו על הילד הירושלמי, והוא אכן נושע. הילד ניצל לחיים טובים, תוך כמה ימים חזר הביתה ילד בריא, וחי מאז שנים ארוכות בבריאות. ושוב אירע מעשה, והפעם הזכירו לפני הרה"ק את נכדתו, בתו של רבי גדלי' משה זי"ע שחלתה במחלה קשה. הרבי הלך למקווה וחזר ללא בשורה טובה. הוא יצא גם הפעם לסמטאות שכונת בית ישראל, לחפש בזיונות, אבל איש לא העז לעשות זאת. הכל פנו אליו ביראת כבוד, ביקשו שיברך אותם והתנהגו בפניו בהכנעה ובדרך ארץ. עתה הבין הרבי כי כלו כל הקיצין. על ידי כבוד לא פועלים ישועות, ואכן, נשמתה הטהורה של הנכדה, הילדה הקטנה, עלתה למרום ונטמנה בהר הזיתים.

ציטטת אז מספר מגיד מישרים (פרשת ויקהל) מה שגילה המלאך המגיד למרן ה'בית יוסף', כי אם בני אדם היו יודעים איזו טובה יש להם מהבזיונות, היו ששים ושמחים בהם כמו באוצרות של כסף וזהב. ומה איתך? היית נאה דורש, עכשיו בוא תהיה נאה מקיים! ביזו אותך, השפילו אותך, קח את המתנה בשתי ידיים ותמחל!".

מול עיני רוחי נעמדה אחותי היקרה. שזה כשתים עשרה שנים ממתנה לילדים, והרופאים אמרו שצריכים ניסים כדי שמישהו יקרא לה 'אמא'. כאילו שמעתי אותה מתחננת אלי שאמחל ואסלח לאותם שיכורים וחבריהם. 'כבוד יש לך מספיק מכל הדרשות היפות שלך, אבל בושות כאלה... יכול להיות שזו הזדמנות של פעם בחיים! מכבוד לא רואים ישועות, אבל מבזיונות כן. בבקשה, אחי היקר, אנא סלח להם והתפלל עלינו'. מתחת לשמיכת החורף צעק ליבי אל השם. בדמעות שליח הודעתי כי אני, יעקב ניסן בן אליהו נחמן ושושנה שיחי, מוחל וסולח לכל החבורה כולה, והריני מתחנן אל הבורא יתברך שבזכות זו יושיע את אחותי, נחמה בת שושנה, בזרע של קיימא אמן ואמן. ומרגע לרגע הפכו דמעות הצער לדמעות של שמחה. הודיתי לבורא עולם על שזיכני להיות שליח לישועתם של אחותי וגיסתי, שיתברכו בזרע של קיימא, ואז נתקיים בי באמת 'משנכנס אדר מרבים בשמחה'.

אחרי כמה ימים באתי לבית הורי וסיפרתי את כל הסיפור. הודעתי לאמי שתחי' שעליה להרבות 'במזמור לתודה' על הישועה הגדולה, כי הייתי בטוח שזכיתי לפעול עבורם טובה וברכה. ואכן, בראש חודש כסליו שנה זו ברוך ה' נולדה לאחותי למזל טוב בת בריאה ושלמימה!!! - בדיוק עשרה

"זהו זה. כן", אמר לה ללא הינד עפעף.

המהלך הנועז חולל רושם כביר והימם אותה לחלוטין, עד שברוב התרגשותה 'נשברה' מיד ואמרה: "טוב רבאיי, תגיד לנו מה צריך לעשות ואנו נעשה".

ללא אומר ודברים קם רבי שמשון מעם השולחן ונפרד מהם לשלום, דואג עד מהרה לשלוח את האנשים המתאימים שילמדו אותם חיי יהדות כהלכה.

"את ה'עולם הבא' שלו", אומר בעל המעשה בהתרגשות, "אמנם לא נדרש לבסוף לתת לנו, אבל הוא העניק לנו את שלנו לנצח..."

לאחר ימים מספר שב רבי שמשון אל הבית ההוא, והפעם כדי לחגוג את השינוי המבורך והצעד האמיץ של בעלי הבית לכינון חיי מצוות. לצידו צעד כושי ענק-ממדים שנשא בידיו בקבוק גדול של 'לחיים' משובח ויקר-ערך, הניחו על השולחן במרכז הסלון, ושב אל הרכב כדי להביא עציץ גדול רב-פאות המגיע כמעט עד התקרה, שהונח אחר כבוד בצדי הסלון, ופצח בריקוד סוער עם בעל הבית. פניהם מפיקות שמחה עילאית שלא מעלמא הדין, מעין 'עולם הבא', עד כלות הכוחות...

"היה זה היום המאושר בחיי", סיים האיש את סיפורו המיוחד בפני האורח מאופקים, והוסיף ברגש: "התבין כעת מה זה בשבילי רבי שמשון פינקוס? מה הוא עשה למעני? תדע ששלושה ימים לא יכולתי לישון מהתרגשות... וזה מה שהרב פינקוס עשה ליהודי אחד מדרום אפריקה..."

ורבי שמשון הגדול הזה, שכפות ידיו אוחזות כחד מקמאי בנשמות מעולם האצילות שתחת כסא הכבוד ומטלטלות אותן בסערה - לא שוכח את משחת השיניים, את ה'חמאה' או ה'ביסלי' של משפחות האברכים בדרום אפריקה שהשתוקקו למוצרים שונים בהכשרים מהודרים. וכן זכרם של אברכים צנועים מהארץ הזקוקים נואשות לחליפה ראווה הנמכרת בדרום אפריקה במחצית המחיר לא מש מנגד עניו. כי בטרם צאתו לדרך, אפשר היה זה מיד למחרת של אותו ערב שבו רקד והרקיד עמו מלאכי מעלה, התקשר לאברך פלוני מא"י שאחיו התגורר ביוהנסבורג ואמר: "תגיד לי, אתה לא צריך משהו מדרום אפריקה? אני יוצא היום לא"י". שבועיים מאוחר יותר, לפני נסיעה נוספת לאפריקה, התקשר אליו שוב, והפעם מאופקים: "פגשתי את אחיך ביוהנסבורג, שוחחתי עמו בלימוד וכל-כך נהנית! היום אני נוסע לשם שוב: אמור לי, אינך שולח שום דבר לאחריך?"

והאיש מבעד לקו מודה על הפנייה ואומר: "יש לנו כבר דרך כיצד להעביר לו דברים, אינני רוצה להטריח את הרב". אבל רבי שמשון לא מרפה, וכמתחנן על נפשו מבקש: "תראה, אני נוסע עכשיו, אתה חייב להעביר דרכי משהו לאחריך, מכתב או משהו אחר". בנסיעה האחרונה הציע שוב ברוחב לב את שירותיו, ונענה כי אכן ההורים מעוניינים להעביר

בשעה היעודה נקש האורח בדירת הפאר שבה התגורר אותו יהודי בעל הון, שראשי ישיבות ובעלי מוסדות מכל קצוות תבל פקדו את מעונו ונהנו ממתת ידו הנדיבה לטובת מוסדותיהם.

"אתה הכרת את הרב פינקוס?", שואל אותו בעל הבית, וכשהלה משיב "קצת...", אומר לו הגביר: "אני אספר לך מיהו ר' שמשון, ואז תראה שאתה לא התחלת להכיר אותו בכלל..."

והאיש החל לגולל את סיפורו המפעים: רבי שמשון קבע לימוד גמרא בחברותא עמו ועם יהודי מקומי נוסף מדי בוקר קודם התפילה בשעה שש. יום אחד, במהלך הלימוד בסוגיה פלונית, עלה לפתע החשד בעיני רבי שמשון כי הלה נעדר ידיעה בסיסית באחד היסודות שעליהם נשען הבית היהודי. כשכולו נסער יצא אתו רבי שמשון החוצה וביקש לדעת האומנם נכונה השערתו. "רבאיי, טוט מיר א טובה... [רבאיי, תעשה טובה והנח לנפשי...]", השיב לו היהודי. אבל רבי שמשון לא שת לבו לדבריו. "גיי אריין אין קאר [היכנס לאוטו]", פקד עליו קצרות, "אני רוצה לנסוע לביתך לדבר עמך ועם בני הבית על כך".

רק זה היה 'חסר' לו ליהודי, והוא מיהר 'לבקש על נפשו' כנבהל: "רבאיי, תעשה לי טובה, רק לא זה". אבל הדבר כבר היה מנוי וגמור עם רבי שמשון, שאף לא ציפה לאישור. הוא פשוט קבע עובדה: נוסעים. אבל עוד בטרם הגיעו למחוז חפצם כבר הספיק לייסר את האיש, בלי לחסוך ממנו את שבט לשונו: "בוודאי אתה חושב לעצמך שמוכן לך 'מזרח' גדול בשמים על כל הצדקות שעשית... אבל דע כי כאשר אך תניח את רגליך על סף גן עדן יבוא מלאך שחור, יאחז בך ויחזיר אותך אחורה".

ובכן, בהגיעם אל ביתו של האיש לבש רבי שמשון עזות דקדושה ונכנס לדירה בצעדים נמרצים, כעשוי ללא חת. הוא החל מדבר עם האיש וזוגתו אודות חשיבות העניין, והיא - תוהה לבטח בלבה על הרבאיי הזה שעמו מצא בעלה לנכון להתרועע, משיבה לעומתו, כצפוי, דברים כדורבנות ללא כחל וסרק: "דריי נישט קיין קאפ, ואס וילסטו [תפסיק לבלבל במוח. מה רצונך מאתנו]?!".

סביר להניח כי מעודו לא נתקל רבה של קהילת אופקים, שהמונים שותים בצמא את דבריו, בסגנון כה 'מכובד' כלפיו. המתח בסלון ההדור עלה לשיאים, ומעניין היה כיצד יצליח רבי שמשון לשבור את חומת ההתרסה. אבל הוא, כמו ציפה והתכונן לתגובה כזו, הטיל בשלב הזה של השיחה 'פצצה' אל השולחן, ואמר לה בשלווה: "בבקשה, הביאי נא פתק ושבי על-יד השולחן. אני רוצה לעשות איתך הסכם. אני רב, ורוצה לערוך כאן הסכם חתום שבו אני מוכר לכם את כל העולם הבא שלי!".

האשה לא הסתירה את סערת רוחה לשמע ההצעה: "רבאיי, הזדעקה, "מה אתה עושה? את כל העולם הבא?"

לבנם בדרום אפריקה מצות לפסח. "מצוין!", התרונן קולו של רבי שמשון משמחה, ומסכם: "שיביאו את המצות לשדה התעופה ויתאמו אתי. בלי נדר איני עולה למטוס לפני שמביאים לי את החבילה".

כהנה וכהנה היו מעשי החסד שלו למכביר בטובת עין ולבב, כשהוא מתהלך בענוות חן ועמל לשרש מלב הבריות את המחשבה שאין זה יאה להטריח את 'הרב פינקוס' בשליחויות. ועם גדלות פעולותיו ביוהנסבורג בהשיבו לבנים אל אבינו שבשמים לא נמנע מלטרוח ב'זזות', כביכול, של עוד מעשה חסד עם היחיד, ועוד טובה, והיו שלושה עמודי העולם 'תורה, עבודה וגמילות חסדים' לאחדים בידו באופן נשגב.

להלן קטעים מעדותו של תושב יוהנסבורג, ישראלי לשעבר, שהשתקע בדרום אפריקה אודות קרבתו לרבי שמשון, וכיצד הביאו לקיום תורה ומצוות. מתוכה ניתן ללמוד על כמה וכמה גוונים בשיעור קומתו ולקבל מושג-מה על דרכי עולמו. התיאור מובא בלשונו של המספר, למעט שינויים הכרחיים, וע"מ שלא לפגוע באותנטיות שלו. הנה הדברים: "בעבר נוהג הייתי לומר כי הרב פינקוס הוא הרב הגדול ביותר שהייתה לי הזכות לפגוש בחיי. אולם כעבור זמן שיניתי את הנוסח, והגעתי לכלל הבנה כי הוא האדם הנעלה ביותר שפגשתי. האדם הנעלה ביותר. במה? במימוש האמונה וביישום היומיומי האנושי של החיים. ראיתי מקרוב איך תלמיד חכם מיישם את היחס המושלם גם לעני ולמסכן, כיצד קיים את הציווי הגדול של להיות יהודי בכל רגע ובכל מצב. 'צדיק' בפירוש הפשטני ביותר של המילה, בכל אורחות חייו. וזו רק הכותרת לכל התיאור שיובא להלן".

"נסיעותיו לדרום אפריקה היו כרוכות בהוצאות כספיות. מלבד כרטיסי הטיסה היה צורך לשכור עבורו דירה קטנה של חדר וחצי שתשמש לו כאכסניה, וגם לשכור רכב שיאפשר לו להגיע במהירות וביעילות לכל המקומות שבהם מסר את שיעוריו ושיחותיו ביוהנסבורג הגדולה [מדובר על עיר בשטח הגדול פי שמונה משטחה של ירושלים], ובדרום אפריקה בכלל, ועוד הוצאות שונות. אני אמנם לא חרדי, אך בכל זאת רציתי להיות שותף ולממן חלק מההוצאות הללו. עם זאת, ביקשתי להישאר אנונימי ובלי שהרב פינקוס יידע מי נותן את הכסף.

אולם הרב מיאן ליטול פרוטה. 'עד שיבוא ללמוד אתי חצי שעה או שעה ביום לא אקח כסף', הצהיר.

סירובו המוחלט ליטול את אותן הוצאות צנועות והכרחיות לא הותיר לי ברירה ובאתי ללמוד עמו. ואז, כאשר נפגשנו, נוכחתי לדעת כי מדובר באישיות שאי אפשר לתאר. אולי יש מישהו שימצא מילים מדוייקות יותר, אבל אני אומר שכולו היו עשוי מאהבה עצומה ליהדות וליהודי, וזו כנראה הייתה הסיבה שאנשים נהו אחריו כאן בדרום אפריקה. מדובר ביהודים חשובים יותר ממני ששומעים רבנים רבים, ולפתע החלו נוהרים אחריו".

"פעם שוחח איתי בכאב אודות פלוני והתבטא: 'כואב לי שיהודי כזה לא ישמור שבת. הוא חי חיים ריקניים, עצובים, איזה טעם יש לו בחייו? מה יש לו? אוכל וכסף, עוד תאוות. הוא נשמה אבודה'. הכאב בצבץ מכל מילה שאמר, ולבו יצא להביא דבר ה' לליבם של יהודים מתוך אהבה ורחמנות".

סיפור נוסף: "היה עמי סכום מסוים שהיה עלי להעביר לו, שאת חלקו לא הצלחתי להמיר לדולרים. שאלתיו אם לשמור את הכסף הזה לפעם הבאה, או שרוצה להמתין כמה שעות עד שאפרוט אותו לדולרים? [שכן בארץ לא ניתן להשתמש במטבע הדרום-אפריקני]. הוא השיב שאשאר את הכסף במטבע מקומי, ותוך-כדי-כך שאל אם ידוע לי היכן מוכרים כאן חליפות בזול. לאחר ברור נסענו יחד למחסן מכירות ענק, שבו ניתן לרכוש מוצרי הלבשה במחירים מוזלים, וכאשר נכנס ובחר כמה חליפות בטוח הייתי שהחליפות מיועדות לילדיו. רק לאחר זמן נודע לי כי כשהגיע לארץ-ישראל העניק את החליפות הללו במתנה לאברכים נצרכים".

"הרב פינקוס רצה מאוד להשפיע עלי ברוחניות. בסוף שבוע אחד הוא הודיע לי על נסיעתו לשבת הקרובה להשתתף בסמינר של 'ערכים' שיתקיים באחת מערי דרום אפריקה, וכי הוא מעוניין שאשהה לצידו במהלך כל השבת. משסירבתי לא הרפה ואיים שלא ייסע לשבת בלעדיי. עד היום אני יודע כיצד העזתי אך עניתי לו 'אז שהרב לא ייסע'. למחרת ביום שישי, נקש לפתע על דלת ביתי המרוחק ממעונו בכ-20 דקות נסיעה, והצהיר: 'אני כאן בשבת אתך'. אמרתי לו: 'איך תהיה כאן במקום לא דתי בשבת?!', אך הוא נותר עיקש בדעתו ואמר: 'יש לך שתי אפשרויות, או לבוא אתנו או שאני כאן איתך בשבת'. נותרו לי עשר דקות להחליט, ולאחריהם התלבשתי ויצאתי איתם לשבת".

ממשיך אותו יהודי ומתאר: "הוא החדיר בנו, למשל, כי הבעיה בעבירה היא לא העונש בלבד, ואם אתה לדוגמה מדבר לשון הרע אתה ה'קרבן' של המעשה הזה. העבירות הן נזק ולכלוך לבעליהן... עוד החדיר בנו כיהודים בדרום אפריקה את המושג 'צורה של יהודי'. הוא הרבה להגדיר את מהות היחס והקשר של היהודי לקב"ה - כנישואין או כאירוסין, ולכן פשוט שההתנהגות צריכה להיות מרוממת, כי בחיי הבית אם אין קשר של אהבה וידידות - אין כלום. אנחנו בסדר, ואפילו מקיימים מצוות, אבל הבעיה היא שקצת שכחנו את הקב"ה, אנו לא מדברים עמו כמעט. לא מתקרבים אליו באמונה שלמה. אנו לא יודעים לקנות חלב בסופרמרקט ולדעת ששקית החלב הזו נשלחה מידי הקב"ה במיוחד בשבילי. הקב"ה הנמצא בכל מקום, דואג לי, ואני מאוד קרוב אליו".

"תבינו", מסיים האיש את התיאור, "שאת השיחות הללו נשא בפני אנשים המחוברים ליהדות רק דרך 'מסורת' ו'קהילה'. יהודים שמעולם לא דיברו עברית, ובפניהם הוא דיבר על ה'צורה של יהודי'. אך הם הבינו את שפתו - שפת הלב, והתרוממו".

[מתוך הספר 'השמש בגבורתו']